



**Financováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou pouze názory autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.



Tahák k materiálu: Jazykový detektiv

Ročník: Tercie

Blok 2

Aktualizováno: 11. 9. 2026



Tento materiál ti ukáže, že Evropská unie nemá jeden společný jazyk — má jich 24 najednou, oficiálně a rovnocenně. Zjistíš, proč to tak je, kolik to stojí, a jak si na vlastní kůži vyzkoušet detektivní práci se slovy, která v různých jazycích znějí stejně, ale znamenají něco úplně jiného.

1. Klíčové pojmy

- **Úřední jazyk EU:** jazyk, ve kterém mají občané právo psát institucím EU a dostat odpověď, a ve kterém se vyhlašují všechny zákony EU. Dnes jich je 24.
- **Jazyková rodina:** skupina jazyků, které mají společný historický základ a jsou si podobné (např. čeština, polština a slovenština patří do slovanské rodiny).
- **Falešný přítel (false friend):** slovo, které v jiném jazyce vypadá nebo zní úplně stejně jako slovo, které znáš, ale znamená něco jiného — a klidně i trapně jiného.

2. Proč se to týká i tebe?

EU nemá „jeden úřední jazyk“, protože žádná země nechce, aby její jazyk byl méně důležitý než jazyk souseda — jazyková rovnost je politický kompromis, ne náhoda. Cena za to, že si každý může číst zákony EU ve svém jazyce, je zhruba 1 miliarda eur ročně na překlady a tlumočení napříč všemi institucemi EU — to je necelé 1 % celého rozpočtu EU, v přepočtu kolem 2 eur na jednoho obyvatele EU za rok.

3. Šest jazykových rodin ve 24 úředních jazycích EU

- **Germánská:** dánština, holandština, angličtina, němčina, švédština.
- **Románská:** francouzština, italština, portugalština, rumunština, španělština.
- **Slovanská:** bulharština, čeština, chorvatština, polština, slovenština, slovinština.
- **Baltská:** lotyština, litevština.
- **Ugrofinská (jediná NEindoevropská rodina kromě maltštiny):** estonština, finština, maďarština — tyhle tři jazyky nejsou příbuzné se svými sousedy, jsou to jazykové „ostrovy“ uprostřed Evropy.

- **Řečtina a irština:** každá tvoří vlastní samostatnou větev (helénskou, respektive keltskou).
- **Maltština:** jediný úřední jazyk EU semitského (arabského) původu — ale píše se latinkou.

4. „Chytáky“ pro případný test (Tohle se bude hodit!)

- **Katalánština, baskičtina a galicijština** NEJSOU úředními jazyky EU, i když v nich mluví miliony lidí — Španělsko o to naposledy neúspěšně žádalo v květnu 2025.
- **Irština** má plný úřední status teprve od 1. 1. 2022 — dřív měla jen výjimku (méně překládaných dokumentů).
- **„Všichni v Evropě umí anglicky“** je mýtus — podle průzkumu Eurobarometr (2023–2024) se anglicky jako cizím jazykem domluví 47 % dospělých v EU, ne všichni.
- **Falešní přátelé fungují i mezi blízce příbuznými jazyky:** polské slovo „sklep“ znamená obchod, ale české „sklep“ je místnost pod domem — stejné slovo, úplně jiný význam.

5. Rychlá nápověda pro Europa.eu a Google Translate

1. Otevři oficiální stránku EU o jazycích: [european-union.europa.eu — Languages](https://european-union.europa.eu/languages).
2. Najdi tam seznam všech 24 úředních jazyků EU a rok, kdy se každý stal úředním.
3. Otevři [Google Translate](#) a přepínej mezi jazyky, abys porovnal/a stejná slova napříč EU.
4. **Pozor:** Google Translate pokrývá všech 24 úředních jazyků EU, ale u méně používaných jazyků (třeba maltština nebo irština) může být překlad méně přesný než u velkých jazyků jako němčina nebo francouzština.